

# KURJER RADOMSKI

WYDAWNICTWO INFORMACYJNE

WYCHODZI 3 RAZY W TYGODNIU: WE WTORKI, CZWARTKI I NIEDZIELE.

## Dr. Stuckart odwiedził Radom.

**Przywitanie przez Szefa Dystryktu. Uznanie dla pracy administracyjnej w Generalnym Gubernatorstwie.**

Radom, 15 stycznia.

Na zaproszenie Generalnego Gubernatora dla zajętych obszarów polskich, Ministra Rzeszy D-ra Franka, odwiedził przebywający w Generalnym Gubernatorstwie Sekretarz Stanu Dr. Stuckart w piątek Radom.

Z polecenia Generalnego Gubernatora Sekretarz Stanu, Dr. Stuckart, powitany został przez Szefa Dystryktu Radom, Gubernatora Dr. Lasch'a. Po przedstawieniu kierowników wydziałów informował się p. Sekretarz Stanu Dr. Stuckart o pracach administracyjnych w Dystrykcie Radom. Po przemówieniu Szefa Dystryktu o zadaniach administracji wysłuchał p. Sekretarz Stanu również wykładów kilku kierowników wydziałów. Po kilkugodzinnej wizycie podziękował p. Sekretarz Stanu za udzielone mu informacje o pracach administracyjnych w Dystrykcie Radomskim. Dał on wyraz

wielkiego zadowolenia, że pomimo bardzo ograniczonych środków, praca organizacyjna w Dystrykcie Radomskim prowadzona jest przemyślanie i planowo. Mógł on stwierdzić, że administracja niemiecka pracuje tutaj wzorowo, jak wszędzie w Generalnym Gubernatorstwie. Koleżeńsk stosunek, jaki łączy Szefa Dystryktu z jego współpracownikami, jest najlepszym gwarantem, dla zabezpieczenia Wschodu i Wielkiego Państwa Niemieckiego.

Sekretarz stanu Dr. Stuckart udał się dalej na wizytę do Warszawy. Został on tam przyjęty przez Szefa Dystryktu, gubernatora Dr. Fischer'a w pałacu Brühlowskim. Podczas wieczoru nadarzyła się sposobność dla omówienia aktualnych zagadnień dystryktu.

Sobotę przed południem wykorzystał Dr. Stuckart na zwiedzanie miasta.

## Odwiedziny Führera u Göringa.

Berlin, 13 stycznia.

W dniu wczorajszym odwiedził Führer feldmarszałka generała Goeringa, aby osobiście złożyć mu życzenia z racji 47-jej rocznicy jego urodzin.

## Odmowna odpowiedź na notę francuską w Tokio.

Tokio, 13 stycznia.

W piątek, podczas rozmowy z ambasadorem francuskim Arsène, japoński minister spraw zagranicznych odpowiedział odmownie na protest Francji, złożony przez Arsène z polecenia jego rządu w piątek 5 stycznia z powodu zbombardowania przez japońskich lotników kolei Haipong — Jünan. Nomura wyraził się, że dowiedzionem zostało zaopatrywanie Tsunkingu w materiał wojenny przez francuskie Indochiny na wyżej wymienionej linii kolejowej, co usprawiedliwia postępowanie lotników japońskich.

Równocześnie wręczył Nomura notę dla rządu francuskiego, którą uważać można jako kontrprotest i równocześnie odmowną odpowiedź na protest francuski.

## Zamach na neutralność norweską.

**Okrety St. Zjednoczonych mają kursować pod flagą norweską dla Anglii.**

Oslo, 14 stycznia.

Jak z wiadomości nadchodzących ze Stanów Zjednoczonych i Norwegii wynika, już od kilku tygodni czynione są starania, by ośmiu okrętom frachtowym amerykańskiego towarzystwa żeglugi „United States Lines”, dozwolono kursować pod flagą norweską. Okrety mają przejść na własność przedsiębiorstwa żeglugowego „North Atlantic Transport Company” zarejestrowanego podobno w Norwegii, a amerykańskie towarzystwo żeglugi miało już na tę transakcję uzyskać zgodę amerykańskiej komisji żeglugowej.

taksamo jak łódź „Keyn” (1706 ton br.), do tych okrętów, które zostały zatopione przez lotnictwo niemieckie, o czym donosił niemiecki komunikat wojskowy, a co teraz Londyn musiał przyznać.

## Atak angielskich bombowców odparty.

**Zatopienie angielskich łodzi strażniczych.**

**Komunikat wojskowy.**

Berlin, 14 stycznia.

Naczelne dowództwo niemieckich sił zbrojnych podaje do wiadomości:

Na zachodzie nic szczególnego nie zaszło.

Lotnictwo kontynuowało podczas dnia 12 stycznia loty wywiadowcze nad wschodnią Francją i osiągnęło przytem poważne rezultaty.

Trzy pojedyncze samoloty zostały bezskutecznie zaatakowane przez pościgowców nieprzyjacielskich.

Oprócz pojedynczych samolotów, które nocą przeleciały granicę, przyczem w niektórych wypadkach została znowu naruszona neutralność holenderska, zauważono 12 stycznia tylko jeden jedyny nieprzyjacielski samolot Bristol-Blenheim nad terytorium niemieckim. Samolot został po

krótkiej walce zestrzelony przez pościgowców niemieckich i spłonął po upadku na terytorium francuskim.

W Zatoce Niemieckiej bombowce angielskie próbowały zaatakować kontrtorpedowce niemieckie. Tylko dwóm napastnikom udało się rzucić bomby bez żadnego rezultatu. Jeden z nich został zestrzelony, drugi ciężko uszkodzony. Pozostałych sześć samolotów angielskich zawróciło zawczasu przed dobrze wycelowanym ogniem niemieckiej obrony przeciwlotniczej.

Angielska łódź strażnicza „Pitwine” (932 ton br.) została zbombardowana i zatopiona przez samoloty niemieckie przy wybrzeżu angielskim koło Yorkshire. Cała załoga wsiadła do łodzi ratunkowych i została uratowana. Łódź „Pitwine” należała,



## Loty nad wybrzeżem angielskim.

Berlin, 14 stycznia.

Naczelne dowództwo niemieckich sił zbrojnych podaje do wiadomości:

Na froncie zachodnim miejscami działalność artylerii i oddziałów wywiadowczych.

Lotnictwo kontynuowało loty wywiadowcze nad wybrzeżem angielskim i szkockim. Nad wybrzeżem szkockim zaatakowano i zatopiono trzy angielskie łodzie strażnicze i jeden uzbrojony okręt handlowy, które ostrzeliwały wywiadowcze samoloty niemieckie. Podczas walki z angielskimi pościgowcami, która się przy tej okazji rozegrała, został zestrzelony jeden samolot nieprzyjacielski.

Angielskie samoloty zaatakowały lotnisko położone na jednej z niemieckich wysp, nie wyrządzając szkody.

## Morze Śródładowe powstaje na pustyni.

Fantastyczny egipski projekt dla obrony granic w interesie Anglii.

Rzym, 14 stycznia.

By zapobiec tylko w imaginacji egipskiej istnjącemu niebezpieczeństwu ataku włoskiego, rząd egipski zamierza zbudować w szybkim tempie zabezpieczenie granicy Libii i wypracował w tym celu naprawdę fantastyczny plan, o którym donosi obszernie Everisto Breccia w „Corriere della Sera”. Rozchodzi się o to, by przez stworzenie w pustyni ogromnego sztucznego jeziora, prawie już morza, któreby oddzielało Cyrenaikę, wschodnią część włoskiej Libii od Egiptu, zbudować ogromnych rozmiarów przeszkodę.

Narazie śmiano się z tego planu, jako z niemożliwej do urzeczywistnienia fantasmagorii, ale obecnie plan ten ma być urzeczywistniony. Należy zaznaczyć, że koszt przeprowadzenia tego planu oblicza się na 3 miliony funtów, które jednakowoż daleko nie wystarczą. Ale wydatki te ponieść będzie musiał Egipt, a korzyści zainkasuje Anglia. Ona to w pierwszym rzędzie dostarczy techników, przedsiębiorców, maszyn i kapitałów i wyciągnie z tego korzyści.

## Dania protestuje w Londynie.

Kopenhaga, 14 stycznia.

Dania zaprotestuie w Londynie z powodu ponownego naruszenia jej neutralności przez zbombardowanie wyspy Røen, o czym donosiliśmy w ostatnim numerze naszego pisma.

Ogłaszajcie się  
w „Kurjerze Radomskim.”

## Parowiec rosyjski zatrzymany przez anglików.

Poraz pierwszy zmuszono okręt sowiecki zawinąć do portu kontrolnego. Londyn ignoruje protest Moskwy.

Rzym, 14 stycznia.

Jak londyńskie ministerstwo informacyjne donosi, został sowiecki parowiec „Selinga” na wodach daleko wschodnich zatrzymany przez angielskie okręty wojenne i doprowadzony do portu w Hongkong dla sprawdzenia ładunku. Jest to pierwszy wypadek, że okręt sowiecki został poddany kontroli przez okręty angielskie.

To postępowanie Anglii wskazuje na to, że Londyn ma zamiar zignorować sprecyzowaną i nadzwyczaj jasną notę moskiewską z dnia 10 grudnia 1939 r. Postępek

angielski jest tembardziej arogancki, ponieważ Moskwa wyraźnie oświadczyła, że Państwo Sowieckie jest właścicielem całej floty handlowej i zapowiedziała, że w wypadku gdy rosyjski okręt zostanie zaciągnięty do francuskiego albo angielskiego portu kontrolnego, rezerwuje sobie prawo dochodzenia zadośćuczynienia za wszelkie powstałe przez to straty. Nota rosyjska określiła angielską wojnę handlową i przeciwko-niemieckie zarządzenia wywozu jako niezgodne z prawem międzynarodowym.

## Wiadomości z Finlandji.

Powrót ewakuantów do Helsinek. Ataki wojsk rosyjskich w kierunku Salli i Petsamo. Walki powietrzne w rejonie Tammissari.

Kłopoty władz fińskich z reewakuantami.

Helsinki, 14 stycznia.

Z pewnym niepokojem obserwują władze fińskie wzrost liczby mieszkańców stolicy fińskiej. Według ostatnio ogłoszonej oceny ca 45000 ewakuantów miało powrócić do miasta, przez co liczba zamieszkałych obecnie w Helsynkach osób wzrosła do ca 70000.

Najważniejszą przyczyną powrotu ludności cywilnej do miasta jest fakt, że prowizorycznie wzniesione w lasach obozy dla uciekinierów, są przy obecnie panujących mrozach niewygodne i częściowo zupełnie nie zdatne do zamieszkania. Władze niepokoi nietylko wzrastające niebezpieczeństwo, spowodowane masowym powrotem ludności cywilnej, lecz również wzmożone wymagania, stawiane przez to instytucjom użyteczności publicznej, jak wodociągom, elektrowni, gazowni i wydziałowi zaopatrzenia w węgiel.

Fińskie ministerstwo zaopatrywania ludności zmuszone było dopiero niedawno zarządzić, by w domach czynszowych rozdzielano gorącą wodę tylko 1 i 15 każdego miesiąca, jak też, by z powodu braku węgla, temperatura w domach nie wynosiła więcej jak 14 stopni.

W Finlandji wznowiono walki.

Moskwa, 14 stycznia.

Jak donosi komunikat sztabu generalnego okręgu leningradzkiego z dnia 11 stycznia, podjęto ponownie działania wojenne w kierunku na Uhtu i Repolę. W rejonie Petrozawodzka zanotowano ożywioną działalność wywiadowczą. Na odcinku Kitelee doszło do starć oddziałów piechoty, a na półwyspie Karelskim działalność ograniczyła się do ognia artylerji i mniejszych potyczek.

Skutkiem niepomysłnych warunków atmosferycznych działalność rosyjskiej floty powietrznej była ograniczona.

Według doniesień fińskiego komunikatu wojennego z dnia 11 stycznia, w dniu tym na odcinku frontu na półwyspie Karelskim i na wschodniej granicy, nie zanotowano żadnych szczególnych wydarzeń. W Laponii wojska rosyjskie, po przygotowaniu artylerjijskim, rozpoczęły natarcie w kierunku Salli i Petsamo, które jednak miało zostać odparte. Ataki rosyjskiej floty powietrznej kierowanie były na okolice Tammissari (Ekenes) i Ruotsinpyhtäe.

## Akcja dokarmiania i tuczenia świń.

Ciekawe i ważne zagadnienie dla rolników i konsumentów.

Centrala rządowa dla obrotu zwierzętami i zwierzęcymi produktami w Berlinie (Reichsstelle für Tiere und tierische Erzeugnisse in Berlin) z wiedzą i aprobatą Generalnego Gubernatora w

Krakowie, zaprojektowała akcję tuczenia świń na terenie polskich obszarów okupowanych.

(dalszy ciąg na str. 5)



(dalszy ciąg ze str. 2)

Projekt ten powstał z powodu obecności braku pogłowia, i został oddany do wykonania „Polskiemu Związkowi Eksporterów Bekonów i Artykułów Zwierzęcych w Warszawie” który, jak wiadomo, przed wojną eksportował dla „Reichstierstelle”, znaczne ilości swiń w stanie żywym i bitym.

Omawiana akcja odbywać się będzie na warunkach następujących:

Hodowca otrzyma od „Reichstierstelle” za pośrednictwem „Związku Bekonowego” za darmo, franco najbliższą stację kolejową zainteresowanego, dowolną ilość warchlaków (prosiąt) do tuczenia. Waga numerowanych prosiąt zostanie hodowcy piśmiennie podana do jego wiadomości i będzie podstawą do obliczania przyrostu wagi podczas tuczenia. Tuczenie ma się odbywać we własnym gospodarstwie hodowcy, który zobowiązuje się powierzone mu świnię fachowo karmić i pielęgnować, tak jak swoje własne. Szkody, któreby powstały przez padnięcie, choroby, wypadki lub inne przyczyny, hodowca powinien natychmiast podać do wiadomości przedstawicielowi „Związku Bekonowego”. O ileby straty powstały z przyczyn, za które hodowca nie może odpowiadać (siła wyższa) to „Reichstierstelle” nie będzie domagać się odszkodowania za oddane do tuczenia świnię, a hodowca nie będzie żądał zwrotu kosztów za tuczenie. Przy stratach któreby powstały z winy hodowcy, zwróci on koszt za dostarczone mu prosięta.

Świnię, które osiągną wagę od 100 do 120 kg. zostaną przez „Związek Bekonowy” odebrane dla „Reichstierstelle”. Odbiór odbędzie się na najbliższej dla hodowcy i ustalonej stacji kolejowej, na podstawie tam stwierdzonej wagi i ceny oznaczonej dla tej stacji. Hodowca otrzyma jako wynagrodzenie za wagę

wytuczoną (przyrost na wadze) należność za różnicę, jaka się okaże między wagą prosięcia oddanego do tuczenia i wagą utuczonej świni. Za każdy kilogram przyrostu na wadze zostanie zapłaconą ceną, jaka przez kompetentne władze zostanie uznana za właściwą w danym miejscu odbioru.

Świnię dostarczone do tuczenia, jak też i pasza potrzebna do ich utuczenia, pozostaną wolne od wszelkich zajęć i rekwizycji.

Powyższe warunki zostały przyjęte do wiadomości przez Szefa Dystryktu Radom i omawiana akcja jest popierana pod warunkiem, że umowa zawarta z hodowcą, będzie tylko wówczas uważana za zawartą, jeśli rolnik, podejmujący się dokarmiania swiń dla „Reichstierstelle” tuczy na swój własny rachunek co najmniej taką samą ilość swiń, na jaką zawiera umowę z „Reichstierstelle” (za pośrednictwem „Związku Bekonowego”). N. p. 4 świnię na rynek wewnętrzny i wobec tego najwyżej może przyjąć 4 świnię dla „Reichstierstelle”.

To zastrzeżenie zostało uczynione w celu zapewnienia zaopatrzenia okręgu (Dystryktu) w wieprzowinę co najmniej w ramach koniecznej potrzeby.

Zawierane umowy przez reprezentanta „Związku Bekonowego” będą podlegać kontroli odpowiednich Starostw (Landratów).

## Szanujmy papierowe pieniądze.

Jeszcze przed wojną dal się zauważyć brak bilonu, który gwałtownie był przechowywany przez ludność, w ucieczce przed papierowym pieniądzem. Chowano srebrne 10, 5 i 2-złotówki, wreszcie nawet metalowe monety 50 i 20 groszowe, tylko z lekceważeniem traktowano monety 10, 5, 2 i jednogroszowe. W rezultacie bilon zginął, jak kamfora.

Wobec znacznego zainteresowania tą akcją Szefa Dystryktu Radom, który pragnąłby, aby sprawa dotuczania i hodowla swiń przyjęła jaknajbardziej szeroki zakres, akcja ta niewątpliwie zainteresują się poszczególne władze, przychodząc ze swą najdalej idącą pomocą.

Sądząc na podstawie wstępnych prac, omawiana akcja budzi duże zainteresowanie wśród rolników, którzy chętnie zgłaszają jak dla hodowli, tak też i dokarmiania dość znaczną ilość swiń (jeden z powiatów w Sandomierskim zadeklarował ponad 5000 sztuk swiń), co niewątpliwie odbije się dodatnio na obrocie pogłowia świńskiego, którego przed wojną w Okręgu Radomskim nigdy za dużo nie było.

Przyjmując pod uwagę, że „Reichstierstelle” jest instytucją handlową, która przez zapoczątkowaną akcję chce zachęcić rolników do szerszej hodowli, należy przypuszczać, że rolnik za swą pracę i zużytą karmę, otrzyma opłacalne wynagrodzenie, co zachęci go do podobnej akcji w przyszłości.

Ze swej strony mamy wrażenie, że rolnicy, karmiąc świnię, zrobią w obecnym czasie dobry interes.

Biuro przedstawiciela „Związku Bekonowego” w Radomiu znajduje się przy ul. Mireckiego 26 na terenie Rzeźni Miejskiej w biurze „Bekoniarni” i jest czynne od godz. 10 do 13.

Przed samą wojną zostały wypuszczone z racji braku bilonu papierowe 10, 5 i 2 złotówki, wpłynęło to tylko na to, że brak srebrnego bilonu nie dał się w takim stopniu odczuwać jak poprzednio. W końcu września mieszkańcy wsi za produkty spożywcze żądali, by im płacono wprost „sryblem”, lub dawano ma-

(dalszy ciąg na str. 4)

## Anatolia—Kraj i mieszkańcy.

### Katastrofy trzęsienia ziemi i powodzi w Turcji.

Nadzwyczaj gwałtowne trzęsienie ziemi, jak o tym swego czasu donosiliśmy, zniszczyło liczne miasta i osiedla w północnej Anatolii. Z wielkim współczuciem dowodujemy się, że zniszczenie jest większe, niż pierwotnie przypuszczano: kilkaset tysięcy ludzi bez dachu i przeszło 50.000 trupów.

Strone góry na północy, wąski pas lasów i krzaków, przechodzący na południu w stepy, wepchnięte w to mniejszych lub większych rozmiarów, bez wyboru, tu i ówdzie okręgi ziemi uprawnej — oto krajobraz Azji Mniejszej, która nawiedzona strasznym trzęsieniem ziemi, wzbudziła raptem ogólne zainteresowanie. Od wybrzeża Morza Czarnego z miastami Samsun, Ordu i Treboli, na południe od Samsun ku Tokat i Siwas, stąd na wschód przez Erzyndżan aż do ujścia Eufratu i na północ spowrotem do wybrzeża Morza Czarnego biegnie według tymczasowych komunikatów granica obszarów dotkniętych trzęsieniem ziemi. Mniej więcej na tym samym właśnie obszarze, gdzie w roku 1784 już raz zdarzyła się jedna z największych katastrof trzęsienia ziemi.

Rdzeń ludności tutejszej, uprawiającej te obszary, tworzą jeszcze dzisiaj te same plemiona, które już w erze przedchrześcijańskiej w XV-tym wieku tutaj się osiedliły. Są to starzy Heteci, którzy powoli przez napływających Celtów i Greków, a później jeszcze przez ludy mongolskie i syryjskie byli wypierani. Azja Mniejsza, politycznie nie zjednoczona, jest członem przejściowym ze Wschodu na Zachód i w swej trzy tysiące lat leżącej historii była zawsze jądkiem niezgody narodów handlowych, które tutaj się spotykały. Po okresie panowania Greków i Rzymian, zdobyli ją w roku 1000 Seldżuczycy; w czterysta lat później utworzył tutaj nowe państwo Osman i pod jego rządami miał półwysep anatolijski zostać jedną z najważniejszych części składowych Turcji. Jednakże nawet długotrwała przynależność

do Turcji, trwająca do dzisiejszego dnia, nie zdołała krajin małoazjatyckich całkowicie zespolic; plemiona te nadal pozostały sobie obce, zaledwie wspólnym, tureckim językiem zjednoczone; i ziemię przez plemiona te zamieszkałą, różniły się wzajemnie, jak pustynia koło Urfy różni się od gęstych lasów Trapezuntu, jak Morze Czarne od Śródziemnego...

Obszar dotknięty obecnym trzęsieniem ziemi nie jest więc jednolity pod względem wyglądu krajobrazu. Okolice Samsunu i Ordu otwierają się w pięknych zatokach ku Morzu Czarnemu, bogactwo opadów atmosferycznych i liczne ujścia rzek umożliwiają znakomitą gospodarkę rolną i ożywioną żeglugę przybrzeżną. Samsun liczy okragło 35.000 mieszkańców, jest ono bramą na świat dla dobrze uprawionego zaplecza, z którym doskonale połączone jest liniami autobusowymi i karawanami wielbłądów. Najważniejsza linia pocztowa, łącząca Istanbula z Bagdadem, przechodzi również przez Samsun; jego port jest ważny ze względu na handel tytoniem, oliwą, zbożem, mąką i jedwabiem. A podróżni opisują to miasto „czerwonych dachów i ziolo-



(dalszy ciąg ze str. 3)

chorkę, sól i naftę, wobec czego rozwinął się handel wymienny. Zapobiegliwi właściciele nie rozumieli w zupełności, że przechowywany przez nich srebrny bilon przedstawia pod względem zawartości w nim srebra znikomą część wartości. W październiku ub. r. w Warszawie podobno żądano za 100 złotych bilonem 500 złotych papierowymi pieniędzmi.

Ale wkrótce sytuacja pieniężna radykalnie się zmieniła.

Wobec wyjazdu w październiku i listopadzie ubiegłego roku znacznej ilości mieszkańców i chęci wywiezienia większej ilości papierowych pieniędzy, powstało znaczne zapotrzebowanie na banknoty o większej wartości, przede wszystkim na 500 i 100 złotych. Podobno płacono przy wymianie, chętnie wyzbywając się bilonu metalowego o 200% więcej.

Już w grudniu ubiegłego roku bilon metalowy zjawiał się w obfitej ilości w postaci 50 i 20 groszówek, aczkolwiek srebrne 10 i 5 złotych nie wyszły na światło dzienne i tylko można jeszcze spotkać jakąś zablakowaną, wytartą srebrną dwuzłotówkę. Odwrotnie, nawet i nieszczęsne 20 złotych, od których poprzednio każdy uciekał, chętnie obecnie są już zmieniane.

Trudności obiegowe pieniądza same się wyregulowały w ten sposób i gdyby tylko w społeczeństwie było poszanowanie do papierowego pieniądza, nie mieliśmy przy płaceniu banknotami żadnych kwestyj wobec zniszczonych 20 złotych i godnych pożalowania papierowych dwuzłotówek.

Niestety, nie umiemy szanować papierowych pieniędzy! Nie mówiąc już o tym, że niektórzy skłonni są w razie braku papieru pod ręką, robić czasowe dorywcze notatki na banknotach i to nawet chemicznym ołówkiem, banknoty

bierze się zatłuszczonymi, powalanimi rękami, nie zabezpiecza się przed wilgocią (w rezultacie farba rozpuszcza się szczególnie na 20 złotychkach), — ale co najgorsze, przeważnie pieniądze papierowe 20 złotych i mniejszej wartości składa się we czworo i pakuje się je do podkówki wraz z bilonem. Wobec takiego noszenia pieniędzy papierowych z powodu składania ich we czworo i ciągłego rozwijania przy płaceniu, przecierają się one na kantach, zaczawszy od tego, że pośrodku najpierw formuje się dziura; brzęgi obrywają się i papierowe pieniądze 20, 10, 5 a szczególnie dwuzłotowe niszcą się i nie są przyjmowane dalej w obiegu.

Pieniądz papierowy jest szanowany w innych społeczeństwach, które nie przysparzają kłopotów i niepotrzebnych strat ze stałą wymianą zużytych przedwcześnie pieniędzy papierowych na nowe, z powodu niechlujnego obchodzenia się z nimi.

Jakież są środki zaradcze, aby zapobiec niszczeniu papierowych pieniędzy? Przedewszystkiem należy wpoić w siebie przeświadczenie, że pieniądz papierowy,

nawet dwuzłotowy, winien być należycie szanowany i że sakiewka nie jest schowkiem wogóle na papierowe pieniądze, ale służy wyłącznie do metalowego bilonu. Jeżeli chowa się banknoty powyżej 50 złotych, czy to do pugilaresu, czy wreszcie do notesu, to również i drobniejsze banknoty papierowe należy umieszczać razem z banknotami o większej wartości. Kogo nie stać na odpowiedni pugilares, to niech nosi banknoty w zwykłych okładkach tekturowych o wymiarach 9 1/2 X 16 cm, w których dwadzieścia złotych i drobniejsze papierowe pieniądze zmieszczą się bez składania. Nadewszystko zaś nie wolno składać papierowych pieniędzy we czworo. Wówczas przy płaceniu oszczędza się czas na zbędne stałe rozkładanie i składanie papierowych pieniędzy i nie przedziera się ich, jak to ma miejsce przy składaniu.

Przysłowie: „Powiedz mi co czytasz, a powiem ci kim jesteś“, zastosowane do papierowych pieniędzy brzmi: „Pokaż, jak szanujesz pieniądze, a powiem ci coś za jeden“.

## Rozporządzenia Generalnego Gubernatora

### ROZPORZĄDZENIE

o konfiskacie i oddaniu aparatów radiowych.

Z dnia 15 grudnia 1939 r.

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führera i Kanclerza Rzeszy Niemieckiej o Administracji okupowanych polskich obszarów z dnia 12 października 1939 r. (Reichsgesetzbl. I S. 2077, Dziennik Ustaw Rzeszy Niemieckiej I st. 2077) rozporządzam: § 1

Wszelkie aparaty radiowe wraz z przynależnościami, jak również wszelkie czę-

ści składowe takich aparatów zostają z natychmiastową mocą skonfiskowane.

### § 2

(1) Podlegające konfiskacie według § 1 przedmioty należy do dnia 25 stycznia 1940 r. oddać.

(2) Oddanie powinno nastąpić w urzędach władz gminnych, w miastach wydzielonych w komisariatach Policji, w których obszarze przedmioty podlegające konfiskacie się znajdują.

(dalszy ciąg na str. 5)

nych ulic wśród łęgów deltowych rzeki Halys“ jako sielankowy klejnot północno-wschodniej Anatolii.

Więcej na południe miasto Tokat wyłania się z bogatego w ogrody łożyska rzeki Jeszyl, zwanej Tosanlı, i przyciąga swym urokiem przybyszów. Liczy 40 000 mieszkańców i należy do najokazalszych osiedli półwyspu. Winnice i gaje owocowe, ożywiony ruch na drodze Siwas — Samsun, przemysł młynarski szumiących wód i huty przerabiające miedź z południowo-armeńskich kopalni z Argni, tworzą z tego ormiańskiego miasta kwitnący ośrodek handlowy. Buki i olchy, jodły i chojny, nadają dalej piętno krajobrazowi, lasy ciągną się do 1300 metrów wysokości, a w ich poszyciu przewijają się bogato kwitnący rododendron.

Pszenica oraz resztki dawnej uprawy opium charakteryzują krajobraz okolic Siwas, która leży już w monotonnym, zielonym płaskowyżu stepowym. Podstawę bytu tego 60-cio tysięcznego miasta, które nieczym pajdak w środku gęstej sieci dróg leży — stanowi nie rolnictwo, lecz handel.

Na wschód rozciągają się stepy, z któ-

rych stromo wznoszą się góry Karabelu i przechodzą w dolinę Eufratu, leży tu miasto Ersyndżan, zwane w starożytności Azyrys. Szare domy gliniane o płaskich dachach i zakratowanych oknach kryją w swym wnętrzu ruchliwe bazy, a z licznych kuzni miedzi dźwięczą jak akordy, młoty kujących kowali i muzyka ta unosi się nad miastem. Żołnierze i handlarze mieszkają w tym osiedlu, które liczy około 30 000 obywateli. Główną linią gospodarczą całego kraju nie jest już droga karawanowa, tylko bieg Eufratu, który tutaj już coraz gęściej ludzkimi osadami jest otoczony.

Anatolia, taką nazwę dali tym okolicom Grecy od słowa „anatellein“, co znaczy tyle co „wschodzić“, a Osmani nazwali ów kraj, przechowujący bogate świadectwa dawnej, greckiej kultury „krajem wschodzącego słońca“ — Anatolią. Około 10 do 12 milionów mieszkańców podawały różne spisy ludności.

W ostatnich dwudziestu latach przeprowadzono tutaj koleje i linie telegraficzne, bo poprzednie tureckie rządy po mao-

stracił połowę, w Siwas 1000 domów i gło w gruzach, miasto Tokat ma przeszło 1000 zabitych. Cały obszar dotknięty katastrofą z jego 300 000 mieszkańców i 20 większymi miastami trzeba na nowo osiedlić i odbudować, a przedtem ludności bezdomnej, która pod gołym niebem obozuje przy 20 — 30 stopniach zimna, trzeba dać choćby najprymitywniejsze utrzymanie.

Ze względu na olbrzymią liczbę ofiar i ruin, należy trzęsienie ziemi w Anatolii do rzędu największych katastrof żywiołowych. Poniżej przytaczamy największe trzęsienia ziemi w ostatnich dwóch stuleciach:

28.10.1724 r. Lima i Peru — 18 000 zabitych, 1.11.1755 r. Lizbona — 32 000 zabitych, 5.2.1783 r. Kalabria — 300 000 zabitych, 4.2.1797 r. Ekwador — 40 000 zabitych, 13.8.1868 r. Ekwador — 40 000 zabitych, 28.10.1891 r. Japonia środkowa — 25 000 zabitych, 15.6.1896 r. Wyspa Niropon — 27 000 zabitych, 28.12.1908 r. Meksyko — 83 000 zabitych, 14.4.1906 r. San Francisco — 80 000 zabitych, 16.12.1920 zach. Chiny — 180 000 zabitych, 1.9.1923 Tokio — 200 000 zabitych.



(dalszy ciąg ze str. 4)

## § 3

(1) Dla obywateli Rzeszy Niemieckiej i narodowości niemieckiej, jak również dla władz, które posiadają aparaty radiowe ze względów służbowych lub dla celów wspólnego odbioru, wstępuje w miejsce obowiązku oddania-wymienionego w § 2 ust. 1, obowiązek zgłoszenia.

(2) Ludność ukraińską i góralską mogą Starostowie i w miastach wydzielonych Starostowie Miejscy zwalniać w szczególnym wypadku od obowiązku oddania i zadowolić się zgłoszeniem. Już oddane przedmioty mogą oni zwracać.

(3) Wymagane według ust. 1 i 2 zgłoszenie powinno nastąpić w urzędach gminnych, w miastach wydzielonych w Komisariatach Policji.

(4) Zgłoszenie zaświadcza się.

## § 4

(1) Sprzętem, podlegającym według § 3 ust. 1 obowiązkowi zgłoszenia, wolno rozporządzać tylko na rzecz osoby lub władzy, wymienionej w § 3 ust. 1. Rozporządzanie należy zgłosić władzom gminnym, w miastach wydzielonych Komisariatom Policji.

(2) Rozporządzać wolno aparatem, podlegającym obowiązkowi zgłoszenia na rzecz wymienionej w § 3 ust. 2 osoby tylko wtedy, jeżeli uzyskało się uprzednie zezwolenie Starosty, właściwego dla nabywcy lub w miastach wydzielonych Starosty Miejskiego.

## § 5

(1) Wykroczenia przeciwko niniejszemu rozporządzeniu podlegają karze ciężkiego więzienia lub więzienia. W szczególnie lekkich wypadkach orzec można grzywnę.

(2) Tak samo karany będzie, kto sprzęt radiowy, podlegający konfiskacie, przed oddaniem umyślnie w złym zamiarze uszkodzi.

(3) Dla zawyrokowania właściwy jest Sąd Specjalny.

## § 6

Przedmiotami, podlegającymi obowiązkowi oddania, rozporządza Wydział Oświaty Ludu i Propagandy przy Urzędzie Generalnego Gubernatora lub przez niego wyznaczone urzędy.

## § 7

Co do warunków używania aparatów radiowych zastrzega się specjalne uregulowanie.

## § 8

Przepisy potrzebne dla wykonania niniejszego rozporządzenia wyda Kierownik Wydziału Spraw Wewnętrznych przy Urzędzie Generalnego Gubernatora w porozumieniu z Wydziałem Oświaty Ludu i Propagandy.

Krakau (Kraków), dn. 15 grudnia 1939 r.  
Generalny Gubernator  
dla okupowanych polskich obszarów  
Frank

## ROZPORZĄDZENIE

o rozciąganiu obowiązku pracy dla ludności polskiej Generalnego Gubernatorstwa.

Z dnia 14 grudnia 1939 r.

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führera i Kanclerza Rzeszy Niemieckiej o Administracji okupowanych polskich obszarów z dnia 12 października 1939 r.

(Reichsgesetzbl. I S. 2077, Dziennik Ustaw Rzeszy Niemieckiej I str. 2077) rozporządzam:

## § 1

Szefów Okręgowych upoważnia się do rozciągania obowiązku pracy dla polskiej ludności Generalnego Gubernatorstwa na młodzież między 14. i 18. rokiem życia. Zatrudnienie młodzieży należy przystosować do zdolności roboczej.

## § 2

Do osób, podlegających obowiązkowi pracy na podstawie § 1 niniejszego rozporządzenia, stosuje się analogicznie §§ 1—4 rozporządzenia o wprowadzeniu obowiązku pracy dla polskiej ludności Generalnego Gubernatorstwa z dnia 26 października 1939 r. (Dziennik rozporządzeń G. G. P. str. 6).

## § 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie natychmiast.

Krakau (Kraków), dn. 14 grudnia 1939 r.

Generalny Gubernator

dla okupowanych polskich obszarów  
Frank

## ROZPORZĄDZENIE

o noszeniu broni przez polskich urzędników leśnych w Generalnym Gubernatorstwie.

Z dnia 14 grudnia 1939 r.

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führera i Kanclerza Rzeszy Niemieckiej o Administracji okupowanych polskich obszarów z dnia 12 października 1939 r. (Reichsgesetzbl. I S. 2077, Dziennik Ustaw Rzeszy Niemieckiej I str. 2077) rozporządzam:

## PIERWSZE POSTANOWIENIE WYKONAWCZE

do rozporządzenia z d. 26 X. 1939 r. o wprowadzeniu przymusu pracy dla ludn. żydowskiej.

Z dnia 11 grudnia 1939 r.

Na podstawie § 2 rozporządzenia o wprowadzeniu przymusu pracy dla ludności żydowskiej Generalnego Gubernatorstwa z dnia 26 października 1939 r. (Dziennik rozporządzeń G. G. P. str. 6) postanawiam:

## § 1

Z dniem 1 stycznia 1940 r. zabrania się wszystkim żydom, zamieszkającym w Generalnym Gubernatorstwie dla okupowanych polskich obszarów, dokonywania bez pisemnego zezwolenia miejscowo właściwej władzy administracyjnej niemieckiej zmiany miejsca zamieszkania lub udania się na wędrowkę poza tę granicę gminy porzucając stałe miejsce zamieszkania lub kwatery.

## § 2

Wszyscy żydzi imigrujący lub osiedlani w Generalnym Gubernatorstwie winni niezwłocznie po znalezieniu kwatery w Generalnym Gubernatorstwie, najpóźniej jednak w 24 godzinach po wkroczeniu do obszaru Generalnego Gubernatorstwa, zameldować się u burmistrza miejsca kwatery oraz poinformować o przybyciu swym radę żydowską, znajdującą się w miejscu kwatery. Rada żydowska obowiązana jest o poinformowaniach prowadzić pisemny wykaz, który przedkładać należy w poniedziałek każ-

## § 1

(1) Polscy urzędnicy leśni publicznej i prywatnej służby leśnej mogą uzyskać pozwolenie na posiadanie i noszenie broni.

(2) Pozwolenia należy udzielać na wniosek niemieckiego Forstmeister (Instruktora lasów) przez właściwego dla zakresu działalności polskich urzędników leśnych Starostę (w miastach wydzielonych przez Starostę Miejskiego) w porozumieniu z właściwym miejscowo Dowódcą SS i Policji.

(3) Pozwolenie może być każdorazowo odwołane przez urząd, który je wydał.

## § 2

(1) O pozwoleniu według § 1 wystawia się zaświadczenie, w którym należy podać, którą broń i amunicję właściciel uprawniony jest posiadać i nosić.

(2) Zaświadczenie to zezwala na noszenie broni tylko wtedy, gdy właściciel zarazem nosi żółtą opaskę na ramieniu z napisem „Deutscher Forstschutz“.

(3) Równocześnie z odwołaniem pozwolenia należy odebrać zaświadczenie.

## § 3

Przepisy, potrzebne dla wykonania niniejszego rozporządzenia, wyda Kierownik Wydziału Spraw Wewnętrznych przy Urzędzie Generalnego Gubernatora w porozumieniu z Wyższym Dowódcą SS i Policji oraz z Kierownikiem Wydziału Lasów przy Urzędzie Generalnego Gubernatora.

Krakau (Kraków), dn. 14 grudnia 1939 r.

Generalny Gubernator  
dla okupowanych polskich obszarów  
Frank

dego tygodnia burmistrzowi za pisemnym potwierdzeniem.

## § 3

Wszyscy żydzi wymienieni w § 2 podlegają z chwilą znalezienia kwatery przepisom § 1.

## § 4

Wszystkim żydom, znajdującym się w Generalnym Gubernatorstwie, zabrania się wyjścia i używania dróg, ulic i placów w czasie od godziny 21 do godziny 5 bez pisemnego oraz czasowe i miejscowo ograniczonego zezwolenia miejscowo właściwej władzy administracyjnej niemieckiej. Zarządzenia miejscowych władz niemieckich, przewidujące dalej idące ograniczenia, pozostają nadal w mocy.

## § 5

Ograniczenia § 4 nie obowiązują w przypadkach wyższej konieczności publicznej lub osobistej.

## § 6

Żydów, przekraczających przepisy §§ 1—4, odstawia się bezzwłocznie do zastrzeżonej długotrwalej przymusowej służby pracy. Ukaranie ich według innych przepisów odnoszących pozostaje niniejszym nienaruszone.

## § 7

Do żydów, mogących udowodnić korzystanie z prawa przesiedlenia, przysługującego im na podstawie „porozumienia Rządu Rzeszy Niemieckiej i Rządu ZSRR o przesiedleniu ludności ukraińskiej” (dalszy ciąg na str. 6)



(dalszy ciąg ze str. 5)  
skiej i białoruskiej z obszarów należących do strefy interesów Rzeszy Niemieckiej, postanowienia §§ 1. do 6 nie mają zastosowania. § 8

Publiczne ogłoszenie niniejszego postanowienia wykonawczego należy według zarządzenia Starosty (Starosty Miejskiego) do burmistrzów. Rady żydowskie winny być pouczone przez burmistrzów. § 9

Niniejsze postanowienie wykonawcze wchodzi natychmiast w życie.

Kraków (Kraków), dn. 17 grudnia 1939 r.

Wyższy Dowódca SS i Policji  
w Generalnym Gubernatorstwie  
dla okupowanych polskich obszarów  
Krüger  
SS-Obergruppenführer

**Składajcie ofiary na P. C. K.  
i K. P. L. P. w Radomiu.**

### Gesucht werden Offiziersquartiere.

Bezahlung je nach Güte monatlich 25—35 Reichsmark.  
Meldung bei der Ortskommandantur, Quartieramt.  
ŻEROMSKIEGO Nr. 10.

### Poszukuje się pokoiów umeblowanych dla pp. Oficerów,

za zapłatą od 25—35 marek niemieckich miesięcznie zależnie od pokoju.

Wiadomość w Ortskommandanturze, Wydział Kwaterunkowy,  
3-3 ŻEROMSKIEGO Nr. 10.

Kino ADRIA ■ Od poniedziałku 15 Stycznia ■ Kino ADRIA

TYLKO CZTERY DNI! — Poniedziałek, Wtorek, Środa i Czwartek

ŚWIETNA KOMEDIA MUZYCZNA

## WŁÓCZĘGI

W rolach głównych: **SZCZEPKO i TÓŃKO,**

Helena Grossówna, Stanisława Wysocka, S. Stępniewna, Antoni Fertner,  
Rakowiecki, Bogucki, Grolicki.

Początek codziennie o godz. 3<sup>30</sup>. — Ostatni seans o godz. 6<sup>30</sup>.

UWAGA! W Piątek, Sobotę i Niedzielę, film wyświetlany nie będzie.

## WEZWANIE.

Polski Czerwony Krzyż, jako instytucja, opiekująca się losem jeńców, łącznie z Komitetem Pomocy Ludności Polskiej w Radomiu zwracają się do wszystkich sfer społeczeństwa z wezwaniem, aby w czasie jaknajkrótszym złożyło potrzebną ilość ciepłej bielizny i skarpet dla ułatwienia jeńcom polskim przetrwania zimy.

Ofiary w naturze, gotówce i datki zbierać będą za pokwitowaniem osoby upoważnione przez P. C. K.

Powyzsze dary przyjmowane będą codziennie w lokalu P. C. K., Plac 3 Maja 8 za pokwitowaniem w godzinach: od 10 do 13 i od 16 do 18.

P. C. K. i K. P. L. P. w Radomiu.

Radom, dn. 21 grudnia 1939 r.

Genehmigt: Stadthauptmann  
**SCHWITZGEBEL**  
S. A. Gruppenführer.

Landratura (Starostwo) w Radomiu podaje do wiadomości, że dni  
przyjąć są wyłącznie we **WTORKI i PIĄTKI** od godz. 10 do 13.

W innych dniach i godzinach strony bezwzględnie załatwiane nie będą.

Firma chrześcijańska. 31-0

### Podania — prośby

do władz urzędowych, przepisowe,  
język niemiecki. Pierackiego 29-3.

### Zgubiłem portfel

z dokumentami, znalazcę proszę  
o zwrot: **RUDOLF KIECZKA**,  
Żeromskiego 29 m. 24. 1-1

### Kupię używane

palto karakulowe, stan dobry.  
Zgłoszenia do Redakcji, pod  
„A. S.” 1-1

### Z Nadarzyc

— pow. Września —  
Poznańskie — **MATKA MASŁOWSKA** prosi o podanie  
miejsca zamieszkania syna **Romana**  
pod adresem Redakcji „Kurjera Radomskiego”. Inne Redakcje proszone są  
o podanie tej treści. 6-0

### Skargi, reklamacje

PRZEPISOWE.

JEZYK NIEMIECKI,  
Pierackiego 29-3. 22-0

### Unieważniam

dowód osobisty — **ROMAN LUT.** 1-1

### Podania

do Dystryktu, Landratury, Zarządu Miasta w sprawach:  
handlu w Radomiu i z Łodzią, o ograniczenie kontygentu,  
o mieszkanie, pracę, emeryturę. Zwalnianie jeńców z niewoli. Wyszukiwanie zaginionych w Niemczech i Sowietach. Terminowo-przepisowo po niemiecku. Felicja Gralikowska, Żeromskiego 36. 1-6

### CZESŁAW OZIOMEK

ZAKŁADY DUKARSKO-INTROLIGATORSKIE  
SKŁAD DUKÓW i MATERIAŁÓW BIUROWYCH.  
Radom, Żeromskiego 49. — Wierzbnik-Starachowice.

### DOMEK PARTEROWY

okolica Marywili, Tytoniówki —  
kupię. Wiadomość w Redakcji. 1-1

### Unieważniam

zgubiony dowód osobisty na nazwisko **MORDKA FRAJDAS.** 1-1

### Deski używane, cegły

nową i z rozbiórki — **kupuje**  
Wiadomość w Redakcji. 1-1

### Unieważniam

dowód osobisty — **FRANCISZKA DOLEBA.** 1-1

### Okazyjnie do sprzedaży

kamasze męskie, tyżwy, damskie buciki nr. 37 i kalosze męskie. Wiadomość Redakcja. 1-1

### Firma chrześcijańska

Biurowo  
Pisanie Prośb **Z. Balkowski**  
Radom, Piłsudskiego 1.  
Prośby i podania do władz po niemiecku i po polsku. 13-0

OGŁOSZENIA DROBNE: za słowo 20 gr., OGŁOSZENIA HANDLOWE: cała strona 300 zł., pół str. 175 zł., 1/4 str. 100 zł., 1/8 str. 75 zł., 1/16 str. 50 zł., 1/32 str. 30 zł., 1/64 str. 20 zł., zaofiarowanie pracy 20 gr., poszukiwanie 10 gr. za słowo. — Za treść ogłoszeń wydawnictwo nie odpowiada. Przyjmujemy Plac 3-go Maja Nr. 1 w K. K. O. od 10 — 13 prócz niedziel i świąt.

Druk i Wydawca Cz. Osiomek, Radom, Żeromskiego 49.